

Z OBSAHU	Liturgie je služba a účast na Božím díle. Promluva Benedikta XVI.	04
	Obnovit všechno v Kristu. Svatý Pius X. očima Pia XII.	07
	Stavět na skále, kterou je Kristus. Čtrnáct pražských mučedníků	09
	Stojí za to zabývat se novým občanským zákoníkem?	11

TRADICE OTCŮ

Z oslavné řeči svatého Sofronia, biskupa jeruzalémského († 638)

Buď zdráva, milostiplná, Pán s tebou! Může být něco závrtnějšího než taková radost, Panno a Matko? A může být něco velkolepějšího než tato milost, kterou Bůh přiřkl jedině tobě? Nebo lze přijít na něco blaživějšího a nádhernějšího, než je taková milost? Všechno zůstává daleko za zázrakem, který vidíme na tobě, nic nedosahuje výšin tvého omilostnění; všechno, i to nejlepší, je až za tebou, lesk všeho ostatního před tebou naprosto bledne.

Pán s tebou! Kdo by se mohl odvážit se s tebou měřit? Z tebe přichází na svět Bůh. Kdo by ti neustoupil z cesty a navíc s radostí ti nedal přednost a neuznal tvoje prvenství? Když vidím tvé skvělé výsady, jimiž převyšuješ všechny tvory, vzdávám ti nejvyšší hold a povolávám: *Buď zdráva, milostiplná, Pán s tebou!* Vždyť z tebe se nedostalo radosti pouze lidem, také nebeské mocnosti se z tebe radují.

[...] Jsi opravdu *požehnaná mezi ženami*, neboť přes svou lidskou přirozenost se opravdu staneš Rodičkou Boží. Vždyť jestliže ten, jenž se z tebe narodí, je vskutku vtělený Bůh, právem ti náleží titul Bohorodičky, protože skutečně rodiš Boha.

Ty opravdu chováš v komůrce svého lůna samotného Boha; bydlíš v tobě ve své lidské podobě, vychází z tebe jako ženich, všem připravuje radost a všechno zaplavuje Božím světlem.

Jako na nejčistším, skvoucím nebi si právě u tebe, Panno, Bůh postavil svůj stan a vyjde z tebe jako ženich ze svatební komnaty a jako borec běžící k cíli proběhne dráhu svého života, který bude všem živým ve všem přinášet spásu; a jelikož se od jednoho konce nebes rozklene až na druhý konec nebes, kéž naplní všechno Božím žářem a životodárným světlem.

Gotická archa Panny Marie Ochránitelky (15. stol.). Foto: <http://stavitele-katedral.cz>

Panna Maria Ochránitelka

Pokud jste byli v Muzeu Šumavy v Kašperských Horách a využili jste možnost navštívit výstavu *Gabreta Sancta*, mohli jste se zastavit před gotickou archou Panny Marie Ochránitelky. Je to nádherný kus řezbářského umění, a zároveň v sobě nese obrovskou hloubku. Pod pláštěm Panny Marie se shromažďují kašpersko-horští měšťané. Ona je sjednocuje pod svým pláštěm, dává jim pocit bezpečí, dává jim pocítit mateřskou něhu a lásku. Připomíná nám křesťanům, že jsme Božími dětmi, milovanými jejím Synem, naším Pánem Ježíšem.

Pod křížem byla Panna Maria svým Synem pověřena, aby se stala ochránitelkou, která pod svým pláštěm sjednotí Jeho učedníky: „Ženo, to je tvůj syn.“ (Jan 19,28) A tak jako je v domě nebeského Otce mnoho příbytků (srov.

Jan 14,2.3), dokáže plášť Panny Marie obejmout celý svět, neboť na místě, kde obdržela své pověření, přitáhl její Syn všechny k sobě (srov. Jan 12,32) svou smrtí a svým nanebevstoupením. Mateřská láska Panny Marie je pro lidskou duši působivou a hmatatelnou podobou mateřské tváře samotného Boha. Její bezpodmínečná láska chce nás všechny přitáhnout k Ježíši, sjednotit nás a přivést zpět do Boží přítomnosti. Nejen věrné a zbožné Boží děti, ale všechny, tedy i ty vlašné, zatoulané, a dokonce i ty, kteří se nikdy Božími dětmi nestali, protože své ano Bohu ještě nevyšlovi.

Počátky mariánské poutní tradice v Kašperských Horách spadají do 17. století. Poutníci směřovali k malé kapličce zvané „Grantl“, na jižním okraji města.

Dokončení na str. 2

ANNO DELLA FEDE 2012 2013

Foto: <http://www.decanatoprimaluna.org>

Začíná celosvětový Rok víry

Ve čtvrtek 11. října 2012 zahájí Svätý otec slavením mše sväté na Svatopetrském náměstí Rok víry, který bude trvat do slavnosti Krista Krále příštího roku 24. listopadu 2013. Slavnostnímu otevření Roku víry bude předcházet další setkání z cyklu Nádvoří národů. Uskuteční se tentokrát v Assisi, kde budou od 6. října věřící a ateisté diskutovat o víře. O den později zahájí své zasedání 13. řádná biskupská synoda, která se bude zabývat důležitostmi nové evangelizace pro předávání víry.

Začátek Roku víry se shoduje s výročím dvou významných událostí. Jde o padesáté výročí zahájení II. vatikánského koncilu a dvacáté výročí vyhlášení *Katechismu katolické církve*.

Po celý Rok víry budou probíhat nejrůznější akce, jak liturgické, katechetické a evangelizační, tak kulturní a společenské. Každoroční pravidelná setkání jednotlivých vatikánských kongregací a papežských rad budou během tohoto roku věnována právě tématu nové evangelizace. Chystají se semináře zabývající se dokumenty a významem II. vatikánského koncilu. V plánu jsou také ekumenické iniciativy, jejichž cílem je podpořit obnovení jednoty mezi všemi křesťany, které je jedním z hlavních úkolů II. vatikánského koncilu. V rámci Papežské rady pro novou evangelizaci bude ustanoven sekretariát, jehož úkolem bude koordinace nejrůznějších iniciativ Roku víry. Ten také spustí speciální webovou stránku. Pro naši zeměpisnou oblast může být zajímavý mezinárodní kongres, který se bude týkat 1150. výročí mise svatých Cyrila a Metoděje ke slovanským národům – v únoru 2013 jej bude hostit Papežský východní institut a Gregoriánská univerzita.

Podle Svätého otce je Rok víry „pozvánkou ke skutečnému a novému obrácení se k Pánu, jedinému Spasiteli našeho světa“. „Jedině skrze víru víra roste a posiluje se. Neexistuje jiná možnost, jak získat jistotu ohledně svého života, než svěřovat se stále dokonaleji do náruče lásky, která se zdá být vždy větší, neboť má svůj původ v Bohu.“

Ra Vat

Dokončení ze str. 1

Každý rok se kolem tohoto místa shromažďovalo čím dál více lidí, až se Kašperské Hory staly jedním z nejnáměnitelnějších poutních míst v celém Pošumaví. Důkazem toho je, že hlavní poutní slavnosti na začátku srpna se účastnilo až 50 tisíc lidí. Dnes jich přichází podstatně méně, ale roste zájem u těch, kteří nejsou pravidelnými návštěvníky bohoslužeb. Někdo velkolepé poutní slavnosti odbude jako barokní folklor. Pokud se pro místní farnost a/nebo poutníky vytratil obsah a zůstává pouze forma, pak mají kritici pravdu. Panna Maria má stále otevřenou náruč a pod svým pláštěm mnoho místa, zvláště dnes. Přeje si se svým Synem, aby bylo „jedno stádo, jeden pastýř“. (Jan 10,16). Nemálo srdcí se otevírá při kašperskohorské poutní slavnosti. Možná se po ní opět zavřou, ale na chvíli pocítila něhu naší maminky. Zbytek už nechme na Duchu Svätém. Jistě si poradí.

Říjen je tradičně slaven jako mariánský měsíc. Máme další příležitost prosit Pannu Marii o její pomoc: sjednot nás v Duchu Svätém pod svým pláštěm a přiveď nás k nebeskému Otci skrze Ježíše, naši Cestu, Pravdu a Život.

*P. Tomas van Zavrel
farní vikář v Sušici*

Největší newyorská potratová klinika skončila

Známý katolický kněz Philip Reilly a organizace Helpers of God's Precious Infants ukončili modlitby před newyorskou klinikou Brooklyn Ambulatory Surgery Center, kde se posledních dvaadvacet let snažili o zastavení provádění potratů. Jejich modlitby byly nyní vyslyšeny. Noví majitelé budovy oznámili, že na místě se již nebudou provádět potraty a klinika se počátkem října otevře jako New York Center for Specialty Surgery, kde se budou nabízet služby z oblasti speciální chirurgie.

Philip Reilly a farář nedalekého kostela Kevin Sweeney byli pozváni, aby novému zařízení požehnali. Původně se jednalo o nejstarší a největší potratovou kliniku v New Yorku a po mnoho let i v USA. Věřící se zde modlili růženec a poté se vždy odebrali do nedalekého kostela pro požehnání. Philip Reilly připomíná, že smyslem přítomnosti věřících před potratovými klinikami není pouze záchrana dětí, ale zejména záchrana duší. Věřící zde nechtějí pouze svědčit pravdě, ale snaží se také obracet ostatní k pravdě a měnit jejich srdce.

HPŽ ČR

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedine díky zaslaným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Slovo biskupů k beatifikaci Čtrnácti pražských mučedníků

Čeští a moravští biskupové zveřejnili dokument shrnující význam beatifikace Čtrnácti pražských mučedníků, která se uskuteční 13. října 2012 v pražské katedrále svatého Víta, Václava a Vojtěcha. Připomínají v něm, že událost blahorečení nemá v naší novodobé historii na území republiky obdoby.

„Pohnuté události spojené s mučednictvím čtrnácti bratří františkánů jsou mementem, jež může i po čtyřech staletích napomoci hlubšímu porozumění některým historickým ranám v soužití katolíků a nekatolíků a k jejich uzdravování. Proto je tomuto místu posvěcenému krví mučedníků blízká ekumenická vzájemnost. Tedy snaha o to, co spojuje, ne co rozděluje. Podobně i událost blahorečení má být zároveň nesena v duchu této vzájemnosti a vstřícnosti.

Ježíš říká, že nikdo nemá větší lásku, než ten, kdo za své přátele položí svůj život. Umučení bratří prokázali tuto největší míru lásky a osvědčili ji v zemi, kam vlastně přišli na misie. Jejich láska tedy zahrnuje nejen lidi v Praze nebo v naší zemi, ale také jejich vlastní rodiny a národy, ze kterých přišli, a všechny, kdo na místo jejich umučení dodnes přicházejí. Vždyť svatí a mučedníci jsou bohatstvím a dědictvím celé Církve.

Pro českou i moravskou církev je toto blahorečení, slavené jen dva dny poté, co Svatý otec zahájí Rok víry, významnou duchovní událostí, kdy je nám v osobách blahorečených bratří před oči postaven vzácný příklad věrnosti víře a osobnímu poslání a ochoty k oběti vlastního života. Zvláštní hodnotou je také mezinárodní charakter komunity, který nám připomíná aktuálnost a potřebu pravdivé vzájemnosti, postavené na hlubších hodnotách. [...] Hodnoty, které žili a přinášeli tito bratři, kéž v duchu jejich přání Pokoje a Dobra obnovují i stavbu naší místní Církve i celé Církve Kristovy.“

TS ČBK

Šedesáté výročí založení dětské nemocnice v Betlémě

O Vánocích 1952 švýcarský misionář saletin O. Ernst Schnydrig putuje s několika přáteli po Svaté zemi. V jednom z palestinských uprchlických táborů poblíž Betléma se setkávají s arabským otcem, který pohřbívá svého syna, zesnulého na následky podchlazení a podvýživy. A právě tento moment stál u zrodu betlémské dětské nemocnice Caritas Baby Hospital, která si připomněla šedesát let své existence.

„Caritas Baby Hospital je jedinou dětskou nemocnicí na západním břehu Jordánu. Její zakladatel O. Schnydrig pochopil, že jej Pán povolal k podpoře zdravotnického charitativního díla pro tamní děti. Po svém návratu do Švýcarska založil podpůrnou nadaci „Kinderhilfe Bethlehem“, která díky švýcarským a německým dárcům dodnes nemocnici spravuje. Pečujeme o pacienty bez ohledu na rasový původ či náboženské přesvědčení. Kromě toho usilujeme o výchovu a vzdělání matek, neboť postavení ženy v arabské kultuře je stále ještě podřazené,“ sděluje zaměstnankyně nemocnice alžbětinka Lucia Corradin. Alžbětinky zde pracují od roku 1975.

Pro mladou palestinskou populaci, jejíž polovina není starší osmnácti let, je dětská nemocnice důležitým výdobytkem. Podle vlastních statistik zdravotnického zařízení zde bylo pouze v loňském roce ošetřeno na 34 tisíc pacientů. Přispěním zahraničních sponzorů mohla být před rokem otevřena další nová budova: „Současná kapacita je celkem 82 lůžek, rozdělených do dvou oddělení – novorozeneckého a dětského. Potíže našich malých pacientů souvisí s podmínkami jejich života – nedostatečnou hygienou, podvýživou či nárůstem sňatků mezi pokrevními příbuznými. Snažíme se s rodinami najít styčné body k výchově a informovanosti, abychom mohli hovořit o prevenci,“ uzavírá sestra Lucia Corradin.

Ra Vat

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

SLOVO KNĚZE

Na svatého Františka uplynulo 90 let od narození mimořádné světky – italské lékařky Jany Berreta Molla. V době, kdy na západních trzích byly rozšířeny antikoncepční pilulky, které odstartovaly sexuální revoluci a podpořily hedonistický životní styl, doktorka Jana prokázala heroické ctnosti a obětovala svůj život pro druhého. Rozhodla se podstoupit velké riziko, aby mohla donosit a porodit své dítě. Milovala svého manžela a tři děti, milovala své lékařské poslání a nemocné, kterým s láskou sloužila. Milovala život. A přesto, než by nechala zemřít svou čtvrtou dceru, raději nabídla v obět sebe.

Bůh její vydání se přijal. 20. dubna 1962 se po těžkém porodu narodila Jana Emanuela. A osm dní nato Jana Beretta Molla v kruhu své rodiny zemřela. Lékařům se nepodařilo matku zachránit. Po vícero zázracích, které se udály na její přímluvu, byla tato statečná a milující žena 16. května 2004 za účasti svého manžela a svých dětí svatořečena.

Věřím, že její přímluva pomáhá nastávajícím maminkám a ochráncům lidského života i dnes. Můžeme vidět, že roste počet lidí, kterým vadí potravní praxe v naší zemi. Fakt, že se u nás denně legálně zabije 67 počatých dětí a zraní stejně tolik matek, vyvolává stále více veřejných protestů. Po Praze se rozběhly pochody „Odvaha k životu“, stejně tak i v Brně a také již podvkrát v Jihlavě. Koncem června proběhla osvětová akce proti umělým potrátům na Horním náměstí v Olomouci. V září se konal první Pochod pro život v Plzni a právě na svatého Františka (4. října) se poprvé sešli lidé k Pochodu pro život i v Prostějově. S velkým ohlasem se u nás setkala také pouť ikony Panny Marie Čenstochovské „Od oceánu k oceánu“ za ochranu života, za rodiny a demografickou situaci.

Díky Bohu, že lidem přestává být lhostejné státem podporované zabíjení maličkých a pošlapávání základního práva na život. Díky všem odvážným, kteří se veřejně zastávají nejmenších z nás a vystupují na jejich obranu. Kéž by i politici přestali mlčet... a gynekologové zabíjet. Svatá Jano, za nás všechny oroduj.

fr. Pavel Maria OP

fr. Pavel M. Mayer OP,
dominikánský kněz,
magistr noviců

LITURGIE

Z čítanky „Víra Církve“ sestavené z textů Josepha Ratzingera

Manuskript (14. stol.). Foto: <http://infocatholica.com>

Potřebujeme ještě, poté co chrámová opona byla roztržena a v probodeném srdci Ukřižovaného se pro nás otevřelo Boží srdce, posvátný prostor, posvátný čas, zprostředkující symboly? Ano, je nám jich třeba, neboť právě prostřednictvím „obrazu“, prostřednictvím znamení, se učíme vidět otevřené nebe; tím získáváme schopnost poznat v probodeném srdci Ukřižovaného tajemství Boha. Křesťanská liturgie už není náhražkovým kultem, nýbrž příchodem Ukřižovaného k nám, vejítím do zastoupení jakožto vejítím do skutečnosti samé. Účastníme se nebeské liturgie,

ale tato účast je nám zprostředkována skrze pozemská znamení, která nám Spasitel ukázal jako prostor své skutečnosti. V liturgické slavnosti se uskutečňuje rovněž obrácení exitu v reditus, vnější se stává vnitřním, Boží sestoupení se stává naším vzestupem. Liturgie je prostředníkem pozemského času mezi časem Ježíše Krista a mezi naší přítomností. Je bodem obratu v procesu vykoupení: pastýř bere ztracenou ovci na svá záda a nese ji zpět domů.

<http://www.dbk-shop.de>

(česky: *Duch liturgie*, Barrister & Principal 2006, překlad Petr a Markéta Kolářovi)

LITURGIE JE SLUŽBA A ÚČAST NA BOŽÍM DÍLE

Katecheze Svatého otce Benedikta XVI. při generální audienci

Vedle Božího slova je dalším zdrojem růstu v modlitbě liturgie. Svatý otec připomíná, že jde o činnost Boha a člověka, o modlitbu vyvěrající z Ducha Svatého a z nás, jež je zcela zaměřená k Otci ve spojení s Božím Synem, který se stal člověkem.

Drazí bratři a sestry, v těchto měsících jsme vykonali cestu, na níž jsme se ve světle Božího slova učili co nejautentičtěji modlit s přihlédnutím k některým postavám Starého zákona, k Žalmům, listům svatého Pavla a knize Zjevení, ale především s pohledem na jedinečnou a základní zkušenost Ježíšovu, na jeho vztah s nebeským Otcem. Vskutku, jedině v Kristu je člověk uschopněn sjednotit se s Bohem v hloubce a důvěrnosti, kterou chová dítě vůči otci, který je má rád; jedině v Něm se můžeme v celé pravdě obrátit k Bohu a důvěrně jej oslovit: „Abba! Otče!“ Stejně jako apoštolové i my žádáme Ježíše: „Pane, nauč nás modlit se!“ (Lk 11,1)

Abychom žili osobní vztah s Trojjediným Bohem, naučili jsme se také vyzývat Ducha Svatého, jenž je prvním darem

Zmrtvýchvstalého věřícím, protože On „nám přichází na pomoc v naší slabosti. Vždyť ani nevíme, oč se máme vlastně modlit“ (Řím 8,26), říká svatý Pavel a my víme, že má pravdu.

Boží slovo jako první škola modlitby

V tomto bodě se můžeme otázat: jak se mohu nechat formovat Duchem Svatým, abych byl schopen vstoupit do Boží atmosféry a modlit se k Bohu? V čem spočívá tato škola, ve které mne Bůh učí modlit se, přichází mi na pomoc v mé snaze obracet se k němu? První školou modlitby, jak jsme viděli, je Boží slovo, Písmo svaté. Písmo svaté je nepřetržitý dialog mezi Bohem a člověkem, postupný dialog, ve kterém se Bůh stále více přibližuje a ve kterém můžeme stále lépe

poznávat Jeho tvář, Jeho hlas a Jeho bytí. Člověk se učí akceptovat poznání Boha a mluvit s Bohem.

Liturgie jako další zdroj růstu v modlitbě

Existuje však ještě jiný cenný „prostor“, jiný cenný „zdroj“ růstu v modlitbě, pramen živé vody, úzce související s tím předchozím. Mám na mysli liturgii, která je privilegovaným prostředím, ve kterém Bůh mluví tady a teď ke každému z nás a očekává naši odpověď. Co je to liturgie? Otevřeme-li *Katechismus katolické církve*, který je stále cennou a řekl bych neodmyslitelnou učebnicí, můžeme se dočíst, že slovo «liturgie» „původně znamená «veřejné dílo», «služba lidu» nebo «služba ve prospěch lidu»“ (KKC, 1069). Křesťanská teologie převzala tento termín

z řeckého světa a vztáhla jej samozřejmě na nový lid Boží, zrozený Kristem, který na kříži otevřel svoji náruč, aby sjednotil lidi v pokoji jediného Boha. «Služba ve prospěch lidu», lidu, který existuje nikoli sám od sebe, nýbrž byl vytvořen velikonočním tajemstvím Ježíše Krista. Boží lid totiž nevzniká pokrevními, územními či národními svazky, ale rodí se vždy působením Božího Syna a ze společenství s Otcem, kterým nás obdařuje.

Bůh především

Katechismus kromě toho ukazuje, že „v křesťanské tradici (slovo «liturgie») znamená, že Boží lid má účast na Božím «díle»“ (KKC, 1069), protože Boží lid jako takový existuje jedinečně Božím působením. Připomněl nám to samotný vývoj II. vatikánského koncilu, který byl zahájen před padesáti lety diskusí nad návrhem dokumentu o posvátné liturgii, jenž byl potom 4. prosince 1963 jako první text slavnostně schválen Koncillem. Fakt, že dokument o liturgii byl prvním výsledkem koncilního zasedání, považovali možná někteří za náhodu. Mezi mnoha projekty se text o posvátné liturgii jevil jako nejméně kontroverzní, a právě proto vhodný k tomu, aby posloužil jako určitý nácvik při vytváření metodologie koncilní práce. Avšak to, co se na první pohled mohlo jevit jako náhoda, se nepochybně ukázalo jako správná volba také z hlediska hierarchie důležitosti témat a úkolů Církve. Volbou „liturgie“ jakožto úvodního tématu totiž Koncil velmi jasně poukázal na primát Boha a Jeho absolutní prioritu. Bůh především – právě to nám říká ona koncilní volba začít od liturgie. Kde není pohled k Bohu určující, ztrácí svoji orientaci všechno ostatní. V liturgii je základním kritériem její orientace k Bohu, aby tak byla možná účast na Jeho díle.

Liturgie jako Kristovo dílo

Můžeme se však zeptat, co je oním Božím dílem, na kterém jsme povoláni mít účast? Odpověď, kterou nám poskytuje koncilní konstituce o posvátné liturgii, je zdánlivě dvojaká. V odstavci č. 5 nám totiž říká, že Boží dílo jsou jeho historické činy, které nám přinášejí spásu a vrcholí smrtí a zmrtvýchvstáním Ježíše Krista.

V odstavci č. 7 však tatáž konstituce definuje slavení liturgie jako „Kristovo dílo“. Tyto dva významy jsou ve skutečnosti neoddělitelně spojeny. Ptáme-li se, kdo zachraňuje svět a člověka, existuje jediná odpověď: Ježíš Nazaretský, Pán a Kristus, ukřížovaný a vzkříšený. A kde se stává aktuálním pro nás – pro mne – toto tajemství smrti a vzkříšení Krista, který přináší spásu? Odpověď zní: ve skutcích Krista skrze Církev, v liturgii, zejména ve svátosti eucharistie, která zpřítomňuje oběť Syna Božího, který nás vykoupil, ve svátosti smíření, ve které se přechází

Kde není pohled k Bohu určující, ztrácí svoji orientaci všechno ostatní. V liturgii je základním kritériem její orientace k Bohu, jež umožňuje účast na Jeho díle.

Foto: <http://www.sanctamissa.org>

ze smrti do nového života a v jiných svátostných úkonech, které nás posvěcují (srov. *Presbyterorum ordinis*, 5). Velikonoční tajemství smrti a vzkříšení Krista je tak středem liturgické teologie koncilu.

Mysl a srdce ve shodě s hlasem

Učínme další krok vpřed a zeptejme se: jakým způsobem je umožněna tato aktualizace Kristova velikonočního tajemství? Blahoslavený Jan Pavel II. napsal 25 let po vydání konstituce *Sacrosanctum Concilium*: „Kvůli aktualizaci svého velikonočního tajemství je Kristus ve své Církvi stále přítomen zejména v liturgických úkonech. Liturgie je proto privilegovaným místem setkání křesťanů s Bohem a s tím, kterého poslal, Ježíšem Kristem

(srov. Jan 17,3)“ (*Vicesimus quintus annus*, 7). Ve stejném smyslu čteme v *Katechismu katolické církve*: „Každé slavení svátosti je setkání Božích dětí se svým Otcem v Kristu a v Duchu Svatém a také setkání se projeví jako dialog — skrze úkony a slova“ (KKC, 1153). Je proto primárním požadavkem dobrého liturgického slavení, aby bylo modlitbou, rozmluvou s Bohem, především nasloucháním a pak odpovědí. Svátý Benedikt, který ve své *Řeholi* (19,7) mluví o modlitbě Žalmů, říká mnichům: *mens concordet voci*, „aby naše mysl byla ve shodě s naším hlasem“. Světec učí, že v modlitbě Žalmů mají slova předcházet naši mysl. Obvykle tomu tak není. Nejprve musíme myslet a poté se to, co myslíme, převádíme na slovo. Avšak tady, v liturgii, je tomu opačně. Slovo má přednost. Bůh nám dal slovo a posvátná liturgie nám tato slova nabízí. Musíme vstoupit do vnitřku slov, do jejich významu a přijmout je do sebe, uvést sebe do souladu s těmito slovy. Tak se stáváme Božími dětmi, podobnými Bohu. Jak připomíná *Sacrosanctum Concilium*, pro zajištění plné účinnosti liturgického slavení „je nutné, aby věřící přistupovali k posvátné liturgii se správnou přípravou ducha, aby své myšlení uvedli v soulad s ústním projevem, aby spolupracovali s Boží milostí a nepřijímali ji nadarmo“ (č. 11). Základní, primární prvek dialogu s Bohem v liturgii, je shoda toho, co říkáme ústy, a toho, co nosíme v srdci. Vstoupíme-li do slov velkých dějin modlitby, jsme my sami v duchu připodobnění těmto slově a jsme tak uschopněni rozmlouvat s Bohem.

Sursum corda

V tomto smyslu bych rád naznačil jeden z momentů, který nás během samotné liturgie volá a pomáhá nám nalézt tuto shodu, toto připodobnění tomu, čemu nasloucháme, co říkáme a děláme při slavení liturgie. Mám na mysli výzvu, již vyslovuje celebrant těsně před eucharistickou modlitbou: „*Sursum corda* – vzhůru srdce“. Pozvedáme svoje srdce nad změť svých starostí, přání, úzkostí a rozržitostí. Naše srdce, naše vlastní nitro, se musí chápavě otevřít Božímu slovu a usebrat se v modlitbě Církve, aby bylo orientováno k Bohu právě těmi slovy, kterým naslouchá a která

říká. Pohled srdce musí směřovat k Pánu, jenž je mezi námi. To je základní postoj.

Prožíváme-li liturgii v tomto základním postoji, naše srdce je jakoby osvobozeno od gravitace, která jej táhne dolů, a vnitřně se pozvedá vzhůru, k pravdě a lásce, k Bohu. Jak připomíná *Katechismus katolické církve*: „Poslání Krista a Ducha Svatého, jež ve svátostné liturgii Církve hlásá, zpřítomňuje a sděluje tajemství spásy, pokračuje v srdci, které se modlí. Otcové duchovního života někdy

přirovnávají srdce k oltáři“ (*KKC*, 2655): *Altare Dei est cor nostrum*.

Liturgii budeme slavit a prožívat dobře, jediné setrváme-li v postoji modlitby, ne pokud budeme chtít „něco dělat“, nechat se vidět nebo něco konat, ale pokud svoje srdce budeme orientovat k Bohu, staneme-li v postoji modlitby a připojíme-li se k tajemství Krista a k Jeho rozhovoru Syna s Otcem. Bůh sám nás učí se modlit, říká svatý Pavel (srov. Řím 8,26). On sám nám dal odpovídající slova, aby nás

nasměroval k Sobě, slova, která nacházíme v Žaltáři, ve velkých modlitbách posvátné liturgie a v samotném slavení eucharistie. Prosme Pána, abychom si byli každý den stále více vědomi toho, že liturgie je činnost Boha a člověka, modlitba, která vyvěrá z Ducha Svatého a z nás, je zcela zaměřená k Otci ve spojení s Božím Synem, jenž se stal člověkem (srov. *KKC*, 2564).

*Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Kráčeno, mezititulky redakce)*

VE STOPÁCH DOBRÉHO PAPEŽE

Abyste Bůh byl ve světě přítomnější

Oslavy 50. výročí II. vatikánského koncilu začaly podobně skromně jako koncil sám: papežovou poutí do domku Svaté rodiny, který od 13. století stojí v italském Loretu. Ve skutečnosti totiž jak během koncilu, tak při jeho současné aktualizaci jde vždy o jedno a totéž – aby Bůh byl ve světě přítomnější. „Musíme se vrátit k Bohu, aby člověk byl opět člověkem. S Bohem ani v těžkých chvílích, v krizi, nechybí horizont naděje,“ říkal Benedikt XVI. v nazaretském domku, kde se Bůh stal přítomným v našem světě.

O tom bude v nejbližších týdnech řeč na biskupské synodě, tedy setkání biskupů z celého světa. Každý z nich přijel do Říma se směrnicemi svého episkopátu, s názory, které posbíral od věřících. Tématem je evangelizace. Ta byla také hlavním cílem koncilu, který měl Církve uschopnit k lepšímu, plodnějšímu hlásání Evangelia současnému světu. Již nepočtení žijící účastníci II. vatikánského koncilu, například kardinálové Poupard nebo Etchegaray, vyprávějí o svém vzrušení a velkých nadějích, jaké probouzela tato přelomová událost. Pastýři současné Církve oproti tomu mluví o krizi víry, únavě z křesťanství v zemích, které byly motorem koncilu a měly být také hlavními adresáty jeho učení: Německo, Holandsko, Belgie, Francie... Křesťanská Evropa nedává koncilu dobré svědectví.

Benedikt XVI. v Loretu. Foto: RaVat

Ne všichni se v tom ale shodují. Biskup Claude Dagens, který na synodě reprezentuje francouzský episkopát, se o tom nedávno přel s šéfem Papežské rady pro novou evangelizaci. Je totiž přesvědčen, že negativní statistiky neodrážejí pravdu o Církvi. Nejde přece o množství, nýbrž o kvalitu – argumentoval. Proto také cílem evangelizace nemá být získávání nových věřících, ale úsilí o autentičnost naší víry.

Ačkoli podobně jako arcibiskup Fischella s názorem biskupa Dagens nesouhlasím, těší mě, že francouzský episkopát reprezentuje na synodě právě on. Doufám totiž, že dojde k otevřené polemice synodních otců s pojetím reprezentovavým tímto biskupem. Je nutná k tomu, abychom překonali postoj, který přispěl ke krizi západního křesťanství. K čemu bude autentičnost biskupa Dagens, když tisíce a možná miliony věřících jeho diecéze

odpadly od víry? Pro někoho jsou to snad jen statistiky. Já však jako rodič za nimi vidím tváře svých dětí. Elitní pastorační, účinná jen ze třiceti procent, znamená, že jedno z mých dětí možná bude mystikem, ale dvě zbývající přijdou o víru. Na to mohu těžko přistoupit. A jsem si jist, že by s tím nikdy nesouhlasil Dobrý papež. To jistě není budoucnost, o níž snil před padesáti lety, když podobně jako dnes Benedikt XVI. putoval do Mariina nazaretského domku v Loretu.

Krzysztof Bronk

Krzysztof Bronk pracuje jako redaktor polské redakce Radia Vaticana.

V Římě začíná synoda o evangelizaci, již měl sloužit také koncil. Pokoncilní změny zatím kýžené výsledky nepřinesly. Je třeba vrátit se k prvotnímu úmyslu Dobrého papeže, aby Církve vskutku přinášela světu Evangelium.

OBNOVIT VŠECHNO V KRISTU

Svatý Pius X. očima Pia XII.

Papež Pius XII., když jako mladý kněz pracoval v římské kurii, měl možnost osobně poznat svatého Pia X. Toto osobní setkání se světcem se promítlo do jeho proslovu při blahorečení Pia X., v němž se snažil vykreslit duchovní portrét svatého papeže.

Don Eugenio Pacelli, tedy budoucí papež Pius XII., brzy po svém kněžském svěcení začal pracovat v římské kurii, na Státním sekretariátu, a tak měl možnost vejít do osobního kontaktu se svatým papežem Piem X. „Setkání se světcem je nevýslovnou milostí, důležitou chvílí v životě,“ říká blahoslavený Hyacint Maria Cormier OP.¹ Tak také Donu Eugeniovi Pacellimu se chvíle setkání se svatým Piem X. nesmazatelně vryly do jeho paměti, mysl a srdce a byly světlem na jeho životní cestě. Není proto divu, že když jako papež Pius XII. v roce 1951 blahorečil a v roce 1954 svatořečil Pia X., jeho srdce přímo přetévalo radostí. Ukazují na to hned první slova jeho proslovu u příležitosti blahorečení Pia X. – slova, která také dala tomuto proslovu název: *Una celeste letizia* – „Nebeská radost“.² „Nebeská radost zaplavuje naše srdce,“ říká Pius XII., „hymnus chvály a vděčnosti Všemohoucímu tryská z našich rtů za to, že nám Pán dopřál pozdvihnout k úctě oltářů našeho blahoslaveného předchůdce Pia X.“

Dobrý pastýř

O něco dále v témže proslovu se Pius XII. odvolává na své osobní vzpomínky na Pia X. a říká svým charakteristickým slavnostním stylem:

„Kolik lidí také mezi vámi uchovává ve svém duchu a ve svém srdci ještě živou vzpomínku na nového blahoslaveného! Kolik lidí ještě vidí ve své myslí, jako ji vidíme my sami, onu tvář vyzářující nebeskou dobrotu! Kolik lidí cítí blízko, ba přebližko sebe tohoto Petrova nástupce, tohoto papeže dvacátého století, který v hrozném uragánu vyvolaném popěrači a nepřáteli Krista uměl prokázat již od počátku dokonalou zkušenost v ovládnání kormidla Petrovy lodičky [...]“

Svatý Pius X. Foto: Wikipedia, Jpvt1979 (CC)

Jedině jsme-li zamilováni do Pána, budeme schopni vést muže a ženy k Bohu, otevírat je jeho milosrdné lásce a tak otevřít tento svět pro Boží milosrdenství.

Pius XII. se pak pokouší vykreslit, nakolik je to v této věci možné, vnitřní portrét svatého Pia X., obraz jeho srdce a jeho ctností:

„On byl pastýř, dobrý pastýř. [...] Ve všech úsecích cesty, která ho postupně dovedla od prostého rodného krbu, chudého na pozemská dobra, ale bohatého vírou a křesťanskými ctnostmi, na nejvyšší vrchol hierarchie, syn z Riese zůstával vždy stejný, vždy prostý, laskavý, otevřený všem, na své venkovské faře, v kanovníckém křesle v Trevisu, na biskupství v Mantově, na patriarchálním stolci v Be-

nátkách, v záři římského purpuru, a neustával být takový v nejvyšším majestátu, na nosítkách a pod tíhou tiáry [...].

Pokora a jednoduchost

Tato slova Pia XII. ukazují na pokoru, jednoduchost a nesmírnou lásku vůči nejpočetnějším, jimiž se vyznačoval celý život svatého Pia X. I jako papež říkával, že je *curato di campagna* – „venkovský farář“. Tak svatý Pius X. naplňoval známá slova Pána Ježíše Krista: „A nikomu na zemi nedávejte jméno ‚otec‘, jenom jeden je váš Otec, a ten je v nebi. Ani si nedávejte říkat ‚učitel‘, jenom jeden je váš Učitel – Kristus“ (Mt 23,9–10). I když byl svatý Pius X. ve své době označován jako *beatissimus Pater* – „nejblaženější Otec“, jako *sanctissimus Dominus noster* – „náš nejsvětější Pán“, i když byl nejvyšším učitelem pozemské Církve, přesto si byl velmi dobře vědom toho, že veškerá jeho otcovská a učitelská autorita je pouze malou účastí na nejvyšším Božím otcovství, na nejvyšší učitelství Krista. S oblibou říkával: „My nejsme Boží prozřetelností.“ On, který byl ve své papežské důstojnosti první, byl ve svém smýšlení a službě poslední, u nohou všech, opravdový *servus servorum Dei* – „sluha sluhů Božích“.³

Ve slovech Pia XII. je také načrtnuta životní cesta svatého Pia X., která tak trochu připomíná pohádkový příběh chudáka, který se stal králem (je také poutavě vykreslena v románovém životopisu od Wilhelma Hünermanna, který byl nedávno vydán v novém českém vydání⁴): Giuseppe čili Josef Sarto – tak znělo jeho jméno – se narodil v rodině rolníků v městečku Riese v severní Itálii v roce 1835. Po vysvěcení na kněze ve svých 23 letech byl nejprve kaplanem; pak farářem; pak kanovníkem katedrály v Trevisu, kdy byl zároveň biskupským kancléřem

a spirituálem v diecézním semináři; pak biskupem v Mantově a pak patriarchou v Benátkách a kardinálem, až byl nakonec dne 4. srpna 1903 zvolen papežem.

Pevnost a laskavost

Pokora a jednoduchost svatého Pia X. byla nerozlučně spjata s jeho tichostí a laskavostí: podle slov Pia XII. „nikdo nebyl laskavější, vlídnější než on, nikdo nebyl více přítelem pokoje, nikdo více otcovský.“ Přitom tato dobrota a laskavost svatého Pia X. nebyla dobráckostí, nýbrž byla spojena s neotřesitelnou statečností. Připomíná nám to slova knihy Moudrosti, že Bůh všechno řídí *fortiter et suaviter* – „pevně a laskavě“ (srov. Mdr 8,1), či známé vyjádření o svatém Otcovi Dominikovi, že byl laskavý jako máma a pevný jako diamant. Vždyť i Pius XII. hovořil o „diamantové síle“ charakteru a jednání svatého Pia X. a dodával: „Tváří v tvář útokům proti neporušitelným právům lidské svobody a důstojnosti, proti posvátným právům Boha a Církve, se uměl vztyčit jako velikán v celém majestátu své nejvyšší autority.“

Tato statečnost a síla svatého Pia X. nebyla však na úkor jeho rozvážnosti a moudrosti, ale naopak „dal důkaz své osvícené rozvážnosti, která nikdy nechybí svatým“, i když se tato rozvážnost někdy nevyhnutelně střetávala se soudy pouze pozemské rozumnosti. Ve své rozvážnosti svatý Pius X. dokázal být velmi

konkrétní, aniž by se zastavoval u neužitečných detailů, a uměl s přesností a s praktickým smyslem vyznačit cesty, které je potřeba projít, aby žádoucí cíl byl dosažen snadno, rychle a úplně.

Papež mnoha přídomek

Bohatost vnitřního života svatého Pia X. se nemohla neprojevit navenek a neučinit z něho jednoho z nejreformnějších papežů v dějinách Církve, a to zcela v duchu jeho papežského hesla *Instaurare omnia in Christo* – „Obnovit všechno v Kristu“. Stal se tak papežem mnoha přídomek: papežem reformy římské kurie a kanonického práva; papežem kněžské formace a svatosti; papežem katecheze; papežem apoštolátu laiků; papežem obnovy liturgie a posvátné hudby; papežem obnovy nauky svatého Tomáše Akvinského v Církvi, kde naplňoval a dále rozvíjel dědictví svého předchůdce Lva XIII., a tak bychom mohli ještě dále pokračovat. Co je však pro tohoto svatého papeže zřejmě nejvládnější, je to, že je papežem Eucharistie: papežem časného a častého svatého přijímání.

Sjednocení s Kristem

Nejenom papež Pius XII. hovořil o Piu X. při jeho blahorečení v roce 1951 (a potom při jeho svatořečení v roce 1954), ale také současný Svatý otec Benedikt XVI. mluvil o tomto světci před dvěma léty: při generální audienci ve středu 18. srp-

na 2010. Slova, kterými ukončil svou promluvu, budou také nejlepším zpečetěním naší úvahy:

„Drazí bratři a sestry, svatý Pius X. nás učí, že základem naší apoštolské činnosti musí být v různých oblastech našeho působení vždy niterné osobní sjednocení s Kristem, které je třeba den po dni pěstovat, aby rostlo. Toto je jádro veškerého jeho učení a celého jeho pastoračního nasazení. Jedině jsme-li zamilováni do Pána, budeme schopni vést muže a ženy k Bohu, otevírat je jeho milosrdné lásce a tak otevřít tento svět pro Boží milosrdenství.“⁵

fr. Štěpán Maria M. Filip OP
(Mezititulky redakce)

Poznámky

¹ *Náležet Bohu*. Přel. Zdislava Černá. Praha: Krystal OP, 2008, s. 75.

² In: *Acta Apostolicæ Sedis*, 43 (1951), s. 468–476.

³ Papežský titul pocházející od svatého Řehoře Velikého.

⁴ Srov. Wilhelm Hünermann: *Hořící oheň: Život svatého Pia X.* Přel. Jiřina Gantnerová Frejlachová. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2012.

⁵ Přel. P. Milan Glaser SJ. In: <http://radiovatiana.cz/clanek.php4?id=13194>.

P. Lect. PhDr. Štěpán Maria M. Filip OP, Th.D., vyučující na CMTF UP a na Angeliku v Římě

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ A KNIHKUPECTVÍ PAULÍNKY

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1, tel.: 224 818 757, mobil 733 755 999

on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, e-mail: objednavky@paulinky.cz

Petr Regalát Beneš OFM a spolubratři: Novéna k blahorečení Čtrnácti pražských mučedníků
V sobotu 13. října 2012 v pražské katedrále proběhne blahorečení 14 františkánských mučedníků. Pro samotný závěr této cesty bratři připravili nověnu. Její modlitba začíná 4. října a končí v předvečer blahorečení, v pátek 12. října. Tuto nověnu se však lze modlit také kdykoli jindy. Brož., 88 str., 55 Kč (při objednávce nad 10 kusů sleva 20%)

Klement Minařík OFM, Petr Regalát Beneš OFM: Pražští mučedníci. Čtrnáct pražských mučedníků v malé antologii nejen z pramenů

Kniha se skládá ze dvou částí: odborného historického pojednání K. Minaříka, dále z textů kronikového typu, z hlavních svědectví ze 17. století. Nechybí ani část poemu o pasovském vpádu od Jana Černovického a na závěr úryvek o osudech jednoho z hlavních viníků vraždění, Matouše Hovorčovského. Brož., 94 str., 129 Kč

STAVĚT NA SKÁLE, KTEROU JE KRISTUS

Čtrnáct pražských mučedníků

Bratři františkáni, kteří v roce 1604 osídlili pobožený konvent Panny Marie Sněžné v Praze, začali po vzoru svatého Františka opravovat dva chrámy. Chrám z kamene a chrám lidských srdcí. Také nás by měla stravovat horlivost pro Pánův dům.

Roku 1604 dostali bratři františkáni opuštěný klášter a kostel karmelitánů Panny Marie Sněžné. Kostel Panny Marie ležel v rozvalinách, avšak v kapli Panny Marie (nyní sv. Michala) se již konaly bohoslužby. Bratři při příchodu začali opravovat dva chrámy. Chrám z kamene a chrám lidských srdcí.

Podobných scén, jako zakoušeli tehdejší františkáni, najdeme v Písmu mnoho, nejprůběhavější je však podobnost v knize Nehemiáš. Píše se rok 445 před Kristem. Město Jeruzalém je v troskách, svaté město je v sutinách, hradby pobořeny a chrám vyloupený, vystavený nepřátelům. Lid je z velké části v otroctví Babylonu a ti, kdo zbyli v Jeruzalémě, jsou vlašni ve víře a nebezpečně se přizpůsobují svému pohanskému okolí.

To první, co Nehemiáš činí, je modlitba za syny a dcery izraelské. Staví se do řady hříšníků a vyznává hříchy lidu i své: „Kéž je tvé ucho ochotné slyšet a oči tvé pohotové vidět, abys vyslyšel modlitbu svého služebníka, kterou se před tebou modlím ustavičně dnem i nocí za syny Izraele, tvoje služebníky. Vyznávám hříchy synů izraelských, kterých jsme se proti tobě dopustili; hřešili jsme i já a dům mého otce“ (Neh 1,6).

Po modlitbě Nehemiáš obhlídí město a vidí, jak je zbídačené, nechráněné, vydané napospas nepřátelům. Nehemiáš říká: „Sami vidíte, jak zle jsme postiženi. Jeruzalém je v troskách, jeho brány jsou zničeny ohněm. Pojďte a stavějme jeruzalémské hradby. A nebudeme nadále v potupě.“ Sděлил jsem jim, jak dobrotivá ruka mého Boha byla nade mnou, také i slova, jež mi řekl král. Odpověděli: »Nuže, dejme se do stavby!« I vzchopili se k dobrému dílu. „A co okolí na to?“ »Vysmívali se nám. S pohrdáním nám říkali: »Do čeho se to pouštíte?«“ (Neh 2,17–18.19).

Foto: <http://pms.ofm.cz>

Jejich touhou bylo, aby lidé bedlivě střežili chrámy svého srdce, aby odporovali zlu a stali se chrámy Ducha Svatého.

Bratři františkáni se vyzbrojili bdělostí, aby stavba nezadusila život, aby se neopomnělo, že jde především o chrámy lidských srdcí a až potom o chrám zbudovaný lidskýma rukama. Bratři kázali svým životem i slovem, při sbírání almužen po domech, ve školách, na hřbitovech, a byli často napadáni na ulici nadávkami, políčky i kamením, jejich

duchovní horlivost však byla pronásledováním posilována. Jejich touhou bylo, aby lidé bedlivě střežili chrámy svého srdce, aby odporovali zlu a stali se chrámy Ducha Svatého.

Nehemiáš píše, že lid byl „srdcem při práci“. Srdce je nejnítěnější místo člověka, je to místo lásky. Můžeme parafrázovat: „Lid byl srdcem u Boha a záleželo mu na Božích věcech.“

Bratři velmi dobře věděli, že stavět znamená budovat zevnitř; stavět na skále, kterou je Kristus, a on bude řídit jejich kroky a dá jim doporučující listy i materiál ke stavbě. On je zahrne svou milostí, která je zbuduje a postaví na skálu.

I my dnes musíme obnovit svůj vztah ke Kristu, očistit svá srdce vyznáním svých vin, konat pokání, odpouštět a neoplatit zlo zlem. A jak říká Písmo: „Čiňte dobro!“ Můžeme se povzbudit pohledem na Pannu Marii. Ona se stala chrámem Boha, ona mu řekla své Ano a pak je každý den opakovala znovu a znovu. Ona přijala Boha a on si v ní učinil místo svého přebývání. Na prvním místě dala své srdce – a tady to všechno začíná a končí. Z každého chrámu, kde sídlí Bůh, tečou proudy požehnání, řeky milosti.

I chrám z kamene je místem, kde bydlí Bůh, a je zřídlem dobra, požehnání a milosti. V chrámě se obnovuje svatost, udělují se svátosti, je to dům modlitby pro všechny národy. Chrám je také viditelným znamením přítomnosti Boha. Tak jako my máme být znamením pro nevěřící, tak je chrám znamením pro věřící a výzvou pro nevěřící.

*Z Novény k blahorečení Čtrnácti pražských mučedníků, Bedřicha Bachsteina a druhů, františkánů
Vydalo nakladatelství Paulínky,
Praha 2012*

LZE JEŠTĚ ZACHRÁNIT LIBERÁLNÍ KŘESŤANSTVÍ?

Co je cílem křesťanství: měnit svět, nebo se mu přizpůsobovat? – Církev, jež se přizpůsobuje současným liberálním hodnotám, ztrácí návštěvníky bohoslužeb a postupně vymírají.

V roce 1998 uveřejnil John Shelby Spong, spolehlivě kontroverzní biskup episkopální církve, knihu s názvem *Proč se křesťanství musí změnit, nebo zemřít*. Spong byl vysloveně radikální postava – během své kariéry odmítl prakticky všechny prvky tradiční křesťanské víry jako pověru –, ale nejnovější vůdci episkopální církve jeho východiska sdíleli.

Nadšené reformy

Tak jejich církev strávila několik desetiletí, kdy se měnila a měnila, od pilíře bělošského protestantského establishmentu až po sebevědomě nejprogresivnější křesťanský útvar ve Spojených státech.

Nakonec vypadá asi tak, jak by vypadal římský katolicismus, kdyby papež Benedikt XVI. náhle přijal všechny reformy, které na něm kdy vyžadovali liberální vědětáři a teologové. Ještě má pořád kněze a biskupy, oltáře a malovaná okna. Ale je natolik pružná, že je dogmaticky indiferentní, přátelská k sexuální svobodě v téměř každé formě, ochotná smíchat křesťanství s jinými vírami a dychtivá pohřbit teologii ve prospěch sekulárních politických myšlenek.

Něco mezi poklesem a kolapsem

Ale místo aby těmito změnami přitáhla mladší, otevřenější generaci, rychle umírá. Minulý týden, když její shromáždění biskupů schvalovalo rítus sňatku osob stejného pohlaví, vyšla čísla o účasti na jejích bohoslužbách v letech 2000–2010. Vykazuje cosi mezi poklesem a kolapsem. Za poslední dekádu klesla návštěvnost nedělních bohoslužeb o 23 % a ani v jedné episkopální diecézi návštěva nevzrostla.

Tento pokles je poslední kapitolou historie, jež se datuje do šedesátých let. V té době se utrhly ze řetězu trendy jako

sexuální revoluce, konzumismus a materialismus, multikulturalismus a relativismus a uvrhly celé americké křesťanství do krize a vyústily do desetiletí debat o tom, jak udržet farnosti živé a důležité.

Tradiční věřící, protestanti i katolíci, v tomto prostředí nijak neprosperují.

Foto: <http://preacheronthepiazza.wordpress.com>

Dnes vůdci episkopální církve a podobných útvarů nenabízejí nic, co by vám nemohl dát čistě sekulární liberalismus.

Nejúspěšnější křesťanské církve jsou politicky konzervativní, ale teologicky mělké, a kážou spíše evangelium zdraví a bohatství, než plně poselství Nového zákona.

Pokroková, ale bez povolání

Ale i když konzervativní křesťanství často dělá kompromisy, liberální křesťanství prostě zkolabovalo. Prakticky všechny denominace – metodisté, luteráni, presbyteriáni –, jež se snažily

a snaží přizpůsobit současným liberálním hodnotám, prudce ztrácejí návštěvníky bohoslužeb.

V katolické církvi je to vidět na řeholních řádech, kde ty nejprogresivnější negenerují povolání potřebná k jejich udržení. Jak náboženští, tak sekulární liberálové připouštějí tuto krizi jen neochotně. Lídři liberálních církví se potácejí mezi monty-pythonským chvástáním a sebevědomým přehlížením svého hrozícího vyhynutí. (V roce 2006 biskupka episkopální církve vysvětlila v novinovém interview, že členové jejího společenství si tak cení „službu Zemi“, že se nesnaží příliš se reprodukovat.)

Liberální komentátoři zatím stále oslavují tyto formy křesťanství jako model pro budoucnost, aniž by si spočítali jejich úpadek. Jen málo rozzuřených kritiků vatikánského vyšetřování progresivních řeholnic se zmínilo o tom, že Řím intervenuje proto, že dotyčné řády v jedné generaci zmizí. Ještě méně jich zaznamenalo důsledky tohoto úpadku: jelikož progresivní katolicismus nedokázal inspirovat novou generaci sester, dostávají se katolické nemocnice po celé zemi do rukou bezduchých administrátorů, což má nutné důsledky pro jejich službu chudým.

Ne měnit, ale bránit

Ale i když by se liberálové měli vyrovnat s tímto selháním, neměli by se konzervativci nad ně vyvyšovat. Rozhodující myšlenka liberálního křesťanství, totiž že víra by měla vyvolat společenskou reformu a osobní konverzi, byla v našem národním životě nesmírně pozitivní silou. Nikdo by si neměl přát její zánik nebo svět, kde se křesťanství stane exkluzivním vlastnictvím politické praxe. Místo toho bychom si měli přát,

aby liberální křesťanství znovu objevil náboženský smysl své existence. Jak upozornil protestantský teolog Gary Dorrien, křesťanství, které vyvolalo takové kauzy, jako je sociální evangelium a hnutí občanských práv, bylo mnohem dogmatictější než dnešní liberální víra. Jeho vůdci měli „hluboké znalosti Bible, rodinnou zbožnost, osobní modlitbu a bohoslužbu“. Zasazovali se o progresivní reformu v kontextu „osobního,

transcendentního Boha..., božství Kristova, potřeby osobního vykoupení a důležitosti křesťanské misie“.

Naopak dnes vůdci episkopální církve a podobných útvarů nenabízejí nic, co by vám nemohl dát čistě sekulární liberalismus. Což znamená, že by měli ustát v nadšených reformách a neuvažovat o tom, jak by měli změnit historické křesťanství, ale co by měli bránit a nekompromisně nabídnout světu. Pokud

si to neuvědomí, je jejich osud prakticky jistý: budou měnit a měnit, až vymřou.

Ross Douthat

New York Times, 14. července 2012

Přeložila -mf-, mezititulky redakce

Ross Douthat (*1979), americký konzervativní spisovatel, blogger a redaktor *New York Times*

STOJÍ ZA TO ZABÝVAT SE NOVÝM OBČANSKÝM ZÁKONÍKEM?

Poslání, účel a zájem

Od 1. ledna 2014 bude platit nový občanský zákoník, který rekodifikuje české soukromé právo. Víme, co tam najdeme?

Každá osoba si může a v pravý čas má pokládat otázku „co mám dělat?“, „jaké je moje poslání?“ Opakovaně nás na to upozorňuje Benedikt XVI: máme se snažit spolupracovat na plánu, který pro nás Bůh otevírá, který nám nabízí. Je třeba se ptát, co mám dělat, k čemu jsem volán – s tím, že poslání si nedávám, a s tím, že nejde o volání „zevnitř“ mne samotného, nějaké skryté struktury vlastního ega. Je třeba se ptát obecně, jaké jednání je správné, ale neměně je třeba hledat, co máme dělat teď a tady, kam napřít svoje síly, aby to nebyla svévole, ale bylo to v souladu s povoláním. To je základní východisko pro pojetí osoby a jejich projevů vůle, tedy základních témat soukromého práva.

I. Je to podstatné pro křesťany řešeno v oddílu „rodinné právo“?

§ 3 (1) *Soukromé právo chrání důstojnost a svobodu člověka i jeho přirozené právo brát se o vlastní štěstí a štěstí jeho rodiny nebo lidí jemu blízkých takovým způsobem, jenž nepůsobí bezdůvodně újmu druhým.*

Většině křesťanů stačí tento odkaz na přirozená práva člověka žijícího v rodině

a se svými blízkými. I další „konzervativní“ definice na začátku části „rodinné právo“ ji v zásadě uspokojí:

§ 655 *Manželství je trvalý svazek muže a ženy vzniklý způsobem, který stanoví tento zákon. Hlavním účelem manželství je založení rodiny, řádná výchova dětí a vzájemná podpora a pomoc.*

§ 656 (1) *Manželství vzniká svobodným a úplným souhlasným projevem vůle muže a ženy, kteří hodlají vstoupit do manželství (dále jen „snoubenci“), že spolu vstoupí do manželství.*

Desítkám paragrafů, které pojednávají o majetkových záležitostech manželů a rodiny, se asi nikdo nebude věnovat, nanejvýš se zarazí nad tímto paragrafem:

§ 778 *Narodí-li se dítě, které je počato umělým oplodněním, ženě neprovdané, má se za to, že otcem dítěte je muž, který dal k umělému oplodnění souhlas.*

Zarazí se nad tím, že umělé oplodnění je zde chápáno jako samozřejmost, jako pojem, který není třeba nijak blíže definovat a je třeba řešit pouze jeho následky

(otcovství). Ale jinak postupuje zákon v jednotlivých ustanoveních konzervativně:

§ 800 (1) *Osvojiteli se mohou stát manželé nebo jeden z manželů. Výjimečně může osvojit i jiná osoba.*

Vyplývá z toho, že nesezdaný člověk se sice může stát osvojitelem, ale vyžaduje to argumentovat soudu mimořádnost případu – tedy zvláštní důvod nebo zájem. Atd.

Po pročetí dlouhé části týkající se rodinného práva, kde se řeší milion situací, které mohou nastat, se může zdát, že to dopadlo ještě docela dobře. Ale to je uspěchaný úsudek. V závěrečných ustanoveních se lze dočíst něco zásadního:

ČÁST PÁTÁ – USTANOVENÍ SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ

§ 3020 *Ustanovení části první, třetí a čtvrté o manželství a o právech a povinnostech manželů platí obdobně pro registrované partnerství a práva a povinnosti partnerů.*

Nedošlo to tedy tak daleko, aby si registrovaní partneři mohli osvojit dítě (je zde vypuštěn odkaz na část druhou), ale jed-

ním paragrafem lze snadno zcela změnit celkový kontext. Už na samém začátku, v definici osoby blízké, totiž je pro to vytvořen předpoklad: Podívejme se ještě jednou na § 3 citovaný v úvodu, ale tato idyla rodiny a osob blízkých už předjímá i registrované partnerství:

§ 22 (1) Osoba blízká je příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo partner podle jiného zákona upravujícího registrované partnerství (dále jen „partner“); jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pocítovala jako újmu vlastní. Má se za to, že osobami blízkými jsou i osoby sešvagřené nebo osoby, které spolu trvale žijí.

Obecná ustanovení na počátku občanského zákoníku vytvářejí rámec, ve kterém je třeba rozumět vlastnímu obsahu konkrétní úpravy. Měli bychom vědět, že rodinné právo je podřazené obecnějším ustanovením, která se týkají způsobu, jak občanský zákoník chápe osoby. O registrovaném partnerství už nejde vést diskusi v rámci samotného speciálního zákona – je zakódováno, zaneseno do různých míst občanského kodexu, možnost uzavřít takový svazek patří k tomu, jak je osoba vymezena vůči druhým (blízkost).

Začali jsme jedním z úvodních paragrafů deklarujícím, že soukromé právo chrání důstojnost a svobodu člověka i jeho přirozené právo brát se o vlastní štěstí a štěstí jeho rodiny. Ale co si pod tím představít? Stačí si přečíst jiný paragraf, kde realizací prostého rozhodnutí rodina zaniká:

§ 29 Změna pohlaví

(1) Změna pohlaví člověka nastává chirurgickým zákrokem při současném znemožnění reprodukční funkce a přeměně pohlavních orgánů. Má se za to, že dnem změny pohlaví je den uvedený v potvrzení vydaném poskytovatelem zdravotních služeb.

(2) Změna pohlaví nemá vliv na osobní stav člověka, ani na jeho osobní a majetkové poměry; manželství nebo registrované partnerství však zaniká. O povinnostech a právech muže a ženy, jejichž manželství

zaniklo, ke společnému dítěti a o jejich majetkových povinnostech a právech v době po zániku manželství platí obdobně ustanovení o povinnostech a právech rozvedených manželů ke společnému dítěti...

Co je tu přirozené? Jaký je zde smysl rodiny, tedy rolí ženy a muže v manželství, když může takto „zaniknout“? A to nás vede k otázce, jak je vlastně občanský zákoník „udělán“. Pro omezený prostor se nadále budu věnovat jen problematice osob právnických, kde je podle mne

Není chvályhodné, že zmatek v právnických osobách, který se nashromáždil za minulá staletí, bude nahrazen přehlednou úpravou?

Foto: <http://cleanregistryinstantly.com>

zásadní změna oproti současnému právu markantní a neměla by nám uniknout – mění totiž významně prostředí, ve kterém žijeme.

II. Úprava právnických osob

Dosavadní právní úprava občanského práva prostě právnické osoby „konstatuje“, říká, že tu jsou. To nový občanský zákoník má ambici jinou, totiž říci, jak právnické osoby vznikají, a vymezit jejich „možné“ formy.

Zákododárce se nesnaží právně vložit, jak právnické osoby jsou, ale konstituuje nejprve „obecnou právnickou

osobu“ – a pak definuje podmínky pro vznik a fungování různých typů právnických osob. Na začátku legislativní práce nastala otázka „jak to je“ a nebo „jak to má být“, ale „jak to udělat účelné“. Ale nejsme zbytečně kritičtí? Není chvályhodné, že zmatek v právnických osobách, který se nashromáždil za minulá staletí, bude nahrazen přehlednou úpravou? To je dobrá otázka, jen je třeba vědět, na co se vlastně ptáme: a tato otázka získá ihned jiné souvislosti, když si uvědomíme, že se ptáme nad plánem historického města s křivolakými uličkami a máme přitom v ruce plán s krásně pravoúhlými ulicemi chystané „asanace“. A většina z nás má i konkrétní zkušenost, jak vypadá nějaké konkrétní místo, kde asanace proběhla, třeba funkční panelové sídliště, které dnes nahrazuje část starého Žižkova. Právě takový dosah má současná změna – zatímco doposud jsme žili v sice nepřehledném, ale důvěrně známém právním prostoru, který respektoval historicky vzniklou realitu, nyní budeme žít na právním sídlišti. A není náhodou, že autoři nového občanského zákoníku byli vedeni stejnými idejemi jako iniciátoři asanačních historických center, které byly provedeny před více než sto lety v řadě evropských měst – ne náhodou v době, kdy vznikaly také velké kodexy soukromého práva. Praha má štěstí, že v tu dobu byla městem provinčním, a odneslo to tehdy „jen“ staré židovské město, plány byly z dnešního ohledu děsivé.

Ale vraťme se k právnickým osobám:

Účel právnických osob

§ 144 (1) Právnickou osobu lze ustavit ve veřejném nebo v soukromém zájmu. Tato její povaha se posuzuje podle hlavní činnosti právnické osoby.

Může být podezřelé, jak je tu mezi soukromým a veřejným vykopána propast, ale nejdůležitější jsou zde slova účel a zájem: vůbec se tu totiž nemluví o poslání dané právnické osoby nebo o jejím smyslu, právnická osoba není vytvářena vzhledem k času, ve kterém se formy naplňování cílů budou měnit, není ustanovena do budoucnosti, ve které se teprve ukáže, co bude třeba řešit. Nejde o to, vybavit ji vitalitou, nosnou myšlenkou.

V nové úpravě se toto vše ruší, zakrývá se vztah mezi posláním a způsobem jeho dosahování. Účelné je to, co je použitelné vzhledem k očekávané funkci. Ze smyslu, který stojí sám o sobě a který se vytratil nebo byl zakryt, se stává účel – něco samo o sobě prázdného, vztaženého k aktuálnímu zájmu. Účel je slovo těch, kteří se starají o to, aby zdroje byly účelně využity. Je to slovo Josefa II a všech ostatních zvrácených osvícenců, kteří začali „dělat ve společnosti pořádek“, rušili pro neúčelnost kontemplativní kláštery atd.

Právníká osoba je zde identifikována s účelem, tedy s efektem vyplývajícím z aktuálně projevované vůle, schopnosti dosahovat cíle. Aktualita je jediným nositelem a kritériem hodnoty. Stejně tak, jako se muž může stát ženou a naopak, není nic divného, že univerzita (historicky vzniklá jako typ samosprávného subjektu) se může stát vědeckovýzkumným pracovištěm podřízeným státu a sloužícím výzkumným programům velkých firem. To vše jsou projevy jistého typu právního myšlení. A tady je vidět, že klíčové je, abychom si udělali jasno, jaký je rozdíl mezi posláním a zájmem, resp. posláním a účelem. Nejlépe se to projevuje v paragrafu, který vymezuje pojem veřejné prospěšnosti, tedy vytváří jakýsi most tam, kde byla dřív konstatována neslučitelnost, tedy mezi soukromým a veřejným (viz výše, § 144). O podobu tohoto mostu byla svedena zajímavá bitva, ne pododobná šachové.

Veřejná prospěšnost

§ 146 *Veřejně prospěšná je právnická osoba, jejíž posláním je přispívat v souladu se zakladatelským právním jednáním vlastní činností k dosahování obecného blaha, pokud na rozhodování právnické osoby mají podstatný vliv jen bezúhonné osoby, pokud nabyla majetek z poctivých zdrojů a pokud hospodárně využívá své jmění k veřejně prospěšnému účelu.*

Do občanského zákoníku se podařilo prosadit, že veřejně prospěšná právnická osoba je definována posláním. To je terminologický průlom. Náhodně se při posledních úpravách slovo „posláním“ dostalo i do jednoho okrajového ustanovení v části o nadacích, ale jinak se i tam sou-

stavně mluví o účelu nadace, nikoli posláním. V duchu celé úpravy se i zde v § 146 skončí u účelu a majetku, aniž bychom se cokoli dozvěděli o tom, co to veřejně prospěšný účel je, naštěstí jde v tomto případě jen o jedno z kritérií při využívání majetku – a ne už o základní identifikaci právnické osoby, která posláním nahrazuje.

Celé pojetí právnických osob, až na několik výjimek, jako je tento paragraf, je totiž pojetí majetkové, a zákonodárce zajímá vlastně jen to, aby ak-

Budeme žít na právním sídlišti. Foto: Flickr, ZeroOne (CC)

V nové úpravě se zakrývá vztah mezi posláním a způsobem jeho realizace. Ze smyslu se stává účel, něco samo o sobě prázdného, vztaženého k aktuálnímu zájmu.

tuálně jednající právnická osoba byla jasně identifikovaná (vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku), byla majetkově kontrolovatelná ze strany státu (hned druhý paragraf obecné úpravy právnických osob stanovuje povinnost majetkové identity), měla jasné zastoupení (statutární orgán, který za ni jedná). Ideálním prototypem právnické osoby je jakési s. r. o. – založené k jasné vymezenému účelu –, jehož činnost lze kdykoli změnit, když si zařídí jiný živnostenský list. Vše ostatní jsou jen odchylky od základního modelu, a věci, kterým se ne-

jde vyhnout (nadace a ostatní majetkové právnické osoby).

Za pozornost v tomto smyslu ale stojí úplně první paragraf v oddílu týkajícím se právnických osob:

§ 118 *Právníká osoba má právní osobnost od svého vzniku do svého zániku.*

Tvůrce zákona je systematik a svému projektu „sídlišť“ věří – a ve svém systému tak pro právnické osoby řeší problém identity, který by čistí pragmatici klidně hodili za hlavu. Při fúzích, při kterých se mění typ právnické osoby, při situacích, kde se mění účel právnické osoby (ve smyslu dikce zákona), kdy se projevuje nový zájem atd., je třeba uvažovat v nějaké „jednotě“, odpovědět na otázku, co vlastně přetrvává. Majetková podstata je na to nedostatečná, protože majetek ze své povahy není nositelem identity. Posláním (ve smyslu metafyzickém tedy skutečně přirozeněprávním) to v přehledném „sídlišti soukromého práva“ být nesmí – a tak se setkáváme s konstruktem podobným „duchové osobě“ antického římského práva.

Závěr

Hlavní autor kodexu, prof. Eliáš, dotáhl do schválené podoby zákon, u kterého se vůbec nediskutovalo o právním přístupu – jen o detailech. Nediskutovalo se o architektuře, která rozhoduje o všem podstatném. V jistém smyslu je dobré, že občanský zákoník vlastní architekturu má, že, vrátíme-li se k obrazu města, se na rozpadajících troskách starého města nerodí nepřehledný slum a arabská tržiště. Zákon musel mít takovou podobu, aby k jeho prosazení byli motivováni všichni podstatní hráči – a je jasné, že křesťané mezi nimi nejsou. A i kdyby měli reálný vliv, asi by na vytvoření jiného konzistentního názoru na architekturu soukromého práva neměli dostatečný intelektuální potenciál. To je na celé věci nejhorší.

Josef Štogr

Josef Štogr je vydavatelem Revue Trivium (www.revue-trivium.cz)

INICIATIVA ZA DŮSTOJNÉ VYUŽITÍ UHERSKOHRADIŠŤSKÉ VĚZNICE

Vnitřní nádvoří uherskohradištské věznice. Foto: Marek Malušek, člen o. s. Memoria

Iniciativa za důstojné využití věznice v Uherském Hradišti vznikla na počátku roku 2010. Na základě ní byla rozšířena nejenom petice, kterou podepsaly tisíce lidí včetně význačných osobností českého veřejného života, ale byla také uspořádána řada kulturních akcí. Vše s cílem zabránit plánované komerční dražbě bývalého vězeňského komplexu v Uherském Hradišti a prosadit myšlenku vytvoření památníku-muzea v historicky nejceněnějších částech areálu. Za dva roky existence iniciativy, kterou doplnila organizační složka v podobě občanského sdružení Memoria, se odehrála řada událostí. Mnoho materiálů je k nalezení na webových stránkách věznice.uh.cz, které se staly základním zdrojem informací vztahujících se k historii, současnosti i budoucnosti areálu bývalé věznice.

Vězeňský komplex byl vystavěn na konci 19. století a vedle žaláře zahrnoval také sídlo krajského soudu. V počátcích první československé republiky zde byli izolováni dělníci usilující o lepší sociální práva. Za protektorátu zde byla

uvězněna řada českých vlastenců a protifašistických bojovníků. Popravovat se zde začalo po druhé světové válce, kdy ve věznici probíhaly retribuční soudy. V padesátých letech, v době procesů inscenovaných komunistickou mocí, se hradištská věznice stala místem utrpení stovek lidí z řad politické opozice i lidí zcela nevinných. Ve věznici přináležící k budově krajského soudu byli lidé trýzněni a vyslýcháni způsobem, který si v ničem nezadal s vyšetřovacími metodami gestapa. Doslýchují to svědectví těch, kteří tamní hrůzou prošli, i zápisy z úředních protokolů.

Po reformě státní správy na začátku 60. let však přilehlá vězeňská část areálu zůstává opuštěna a čeká na nové využití. Nová muzejní instituce v Uherském Hradišti by značným způsobem rozšířila možnosti podpory výuky moderních dějin nejen na Moravě. Ve velké míře by napomohla svou výpovědní hodnotou a realizovaným výzkumem k možnostem zdokumentování problematiky mocenské perzekuce. Velkou inspirací hradištské iniciativy je nejen muzeum

Memorial v severorumunském Sighetu, ale i řada obdobných muzejních institucí v bývalých zemích východního bloku (Maďarsko, Lotyšsko, Litva, Berlín).

Nová muzejní instituce, která by v Uherském Hradišti vznikla, by měla nejen dokumentační, ale i vzdělávací charakter. Inspirací je opět severorumunské město Sighet, které díky zřízení muzea Memorial každoročně přiláká tisíce domácích i zahraničních návštěvníků. O stovkách rumunských učitelů, kteří do geograficky odlehlého Sighetu každoročně přijíždějí se svými žáky, nemluvě. Jak je téma mocenské perzekuce ožehavé, potvrdil i zájem o výstavu *Minulost za zdí*, kterou o. s. Memoria úspěšně prezentovalo v pražské galerii Karolinum a v tzv. Baťově mrakodrapu. Občanské sdružení Memoria ve spolupráci se Slováckým muzeem iniciuje též konání konference na téma: historický odkaz a vzdělávací potenciál věznice v Uherském Hradišti. Akce připravovaná s dalšími odbornými institucemi proběhne na jaře příštího roku.

Areál uherskohradištské věznice je místem, kde je vzácně uchována atmosféra i otisky historie 20. století. Vybudování muzejního památníku, který by v zásadě využíval nynějších stavebních dispozic areálu, by proto bylo vhodným řešením. Celý areál je ostatně veden v seznamu kulturních památek. I to je jeden z důvodů, proč má iniciativa za důstojné využití věznice v Uherském Hradišti své opodstatnění. Hlasy zákonodárců byla podpořena také senátním výborem pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice. Snad konkrétnější podporu získá i mezi dalšími politiky na regionální a celostátní úrovni.

Petr Slinták

Mgr. Petr Slinták, publicista a rozhlasový redaktor, předseda o. s. Memoria

Jak to vidí Jan Smrčina

Zamyšlení nad jednou anonymní pozvánkou

„Pojď a oprav můj dům, neboť se rozpadá.“ Toužíme-li skutečně opravit Pánův dům, nemůžeme se vydat cestou rozkolu, ale za všech okolností se musíme držet zásady *sentire cum Ecclesia* – cítit s Církví.

Jako sekulární františkán jsem v krátkém sledu po sobě dostal *Zpravodaj Sekulárního františkánského řádu* (dříve III. řád sv. Františka) a anonymní pozvánku na *františkánské setkání v duchu katolické tradice*.

Zpravodaj referuje o průběhu a závěrech nedávné volební kapituly našeho řádu, o činnosti SFŘ v nejbližší době (poutě, vzdělávání, podíl na přípravě blahorečení 14 františkánských mučedníků, modlitební akce) a přináší některé duchovní úvahy, posilující naši spiritualitu. Z četby a promyšlení obsahu těchto textů pramení pokoj a radost a také odhodlání následovat našeho Otce Františka v nelehkých vnějších (a bohužel i vnitřních) podmínkách Církve. Cítíme se osloveni – tak jako on – výzvou Pána z kříže u svatého Damiána: „Františku, pojď a oprav můj dům, neboť se rozpadá.“ A spolu s Františkem se snažíme mít v sobě za všech okolností ono *sentire cum Ecclesia* (cítit s Církví).

Zmíněný anonym vidí věc jinak a píše: „Srdečně zveme všechny, kteří

si uvědomují, v jak hluboké duchovní i praktické krizi se nachází současné františkánství, na první setkání III. řádu sv. Františka v duchu katolické tradice. Toto setkání proběhne... v objektu FSSPX...“ Dále pak uvádí jako důvod pro odvolání od Sekulárního františkánského řádu kuriózní tvrzení, že „současné řády, které se odvolávají na svatého Františka a jeho ideály, se změnil v charismaticko-ekumenická „spolča“, která nemají valného významu pro posvěcení člověka“.

Z toho, co jsem napsal, vyplývá zásadní rozdíl mezi snahou o další prohlubování a rozvíjení způsobu života sekulárních františkánů v rámci církevně schváleného řádu a úsilím o návrat k dřívější formě III. františkánského řádu pod patronací Kněžského bratrstva sv. Pia X. (FSSPX), jež není v jednotě s Církví. A zde je nutno zcela jasně říci, že je to zřejmě první vážnější pokus o rozkol ve františkánské rodině u nás.

Uvedme ještě, že jde o záludnou formu získávání stoupenců pro nově

zakládanou rozkolnou instituci, neboť přehledně-li někdo v pozvánce jedinou zmínku o FSSPX (přičemž navíc někde ani nevědí, co tato zkratka znamená), nepostřehne, že je lákán do rámce organizace nacházející se mimo Církev, a dokonce brojící proti Svatému otci a dalším církevním autoritám. (Ostatně lze dnes pozorovat nenápadné zastírání těchto rozdílů i jinde – např. tvrdí-li se, že je jedno, zda se někdo účastní tzv. tridentské mše svaté sloužené v souladu s Motu proprio *Summorum pontificum* řádně ustanoveným katolickým knězem, nebo té, kterou slouží kněz FSSPX.)

Závěrem bych rád vyjádřil naději, že probíhající (byť i velmi obtížné) jednání Svatého stolce s představiteli kněžského bratrstva dospěje přece jen k dohodě. A pokud by se takto ze subjektu stojícího mimo Církev stala její autonomní součást, vyřešily by se i výše popsané problémy.

Jan Smrčina OFS
místopředseda o. s. Concordia Pax

Ad volba prezidenta (RC Monitor 18/2012)

Vážená redakce *Res Claritatis Monitor*, dovoluji mi, abych vám moc poděkoval za váš časopis, který mají naši čtenáři možnost pravidelně číst.

Dnes bych chtěl reagovat speciálně na dva, dle mého soudu velmi důležité a v této době zvláště aktuální články: „Třináct na jednoho“ a „Výjimečná šance pro ochranu života“, které se týkají volby příštího prezidenta. Jsou od redaktorky paní Michaely Freiové a od pana Jana Vrány, koordinátora „Stop Genocidě“. Jde o podporu JUDr. Jiřího Karase, který jako jediný ze všech přihlášených kandidátů na prezidentský post má jasno v zá-

asadní orientaci práva na život od početí do přirozené smrti. Jsem přesvědčen, že právě pro tento jeho jasný postoj, jeho mravní a lidské hodnoty, jeho erudici a praxi je nutné, aby byl podpořen těmi, kteří se považují za křesťany. Jde o omyl, pokud si někdo myslí, že jeho kandidatura odebírá hlasy lidovecké poslankyni paní MUDr. Zuzaně Roithové, problém je opačný, a to je pasivita a neochota angažovat se za hodnoty, které nám Bůh světil jako nejcennější. Klidně by mohlo být křesťanských kandidátů více, zde jde ale o jasný profil člověka, který se osvědčil v poslancecké praxi a splňuje všechna náročná kritéria volby. Z naší farnosti bylo odesláno 70 podpisů, chápu, že i mnozí křesťané nemají jasno a dívají se

na volby pod úhlem pragmatismu s apriorním vyloučením na základě lidských úvah možného a nemožného. To je celkově velký problém víry, která se obrací na Pána a svěřuje mu to, co je lidským pohledem nemožné. Ochrana lidského života je základní hodnotou a spolu s nezastupitelnou podporou rodin a mravnosti jsou podporovány Dr. Karasem ve spojení s Hnutím Pro život ČR. Je třeba otevřít mysl a srdce, oprostít se od nejrůznějších mediálních a jiných klišé a konkrétně jednat. Kéž máme k tomu odvalu být živou Církví a stavět naše životy na úhelném kameni Krista pod ochranou Panny Marie. K tomu sobě a všem žehnám.

P. Petr Dokládala

Letem světem

„Kde vlastně žijeme? Opravdu v západní civilizaci 21. století? Ve zhruba dvou desítkách muslimských zemí se nedávno demonstrovalo a zabíjelo kvůli jakémusi mizernému filmu natočenému v USA, jenž údajně **urazil citění lidí islámské víry**. To lze pochopit. Co už ale pochopit nelze, je, že nemalá část západních politiků a médií nejenže nehájí svobodu tvůrce *Nevinnosti muslimů* (*Innocence of Muslims*), ale ještě mu dává jakousi spoluminu za čerstvé výbuchy násilí,“ podivoval se publicista Petr Podaný v *Týdnu*. A dal si i odpověď: „Film *Nevinnost muslimů* provokuje opravdu záměrně. No a? **Ospravedlňuje to k vraždění?** Pokud ne, tak není třeba snímek dále rozpitvávat. V tomto případě neexistuje žádná spolumina. Na jedné straně je filmař, na druhé vrazi. Tyto dva póly se nijak nedoplňují.“ Výstižně svůj text každopádně otiituloval – je to tak, že „Západ se téměř omlouvá hordám krvelačných islamistů... A to je podivné. Přinejmenším.

V dnes již silně islamizované Francii **si taky říkají o potíže**. Z úředních listin ve Francii **mají zmizet slova matka a otec**. Francouzská vláda chystá zákaz slov „matka“ a „otec“ ve všech úředních dokumentech. S ohledem na plánované uzákonění sňatků osob stejného pohlaví se má v budoucnu zmiňovat pouze termín „rodiče“. Vláda totiž plánuje dát homosexuálním párům stejná práva na adopci jako heterosexuálním. Uzákonnění sňatků homosexuálů slíbil během předvolební kampaně prezident Francois Hollande. Jeho vláda bude návrh

z **jistoty, že jsem byl stvořen pro blaho, a to ne pouze na onom světě, ale stejně tak i na tomto**. 4. Právě dnes se přizpůsobím okolnostem bez toho, že bych si nárokoval, aby se okolnosti podřídily mým přáním. 5. Právě dnes zasvětim 10 minut dobrému čtení mysle na to, že jako je pokrm potřebný pro život těla, tak je četba pokrmem potřebným pro život duše. 6. Právě dnes udělám dobrý skutek a nebudu o něm nikomu říkat. 7. Právě dnes udělám alespoň jednu věc, kterou se mi nechce dělat, a jestliže mě někdo urazil, pokusím se, aby se o tom nikdo nedozvěděl. 8. **Právě dnes sestavím podrobný program svého dne, možná jej celý nesplním, ale sepíšu si jej, a uchráním se tak od dvou kalamit – uspěchanosti a nerozhodnosti**. 9. Právě dnes budu pevně věřit, i když okolnosti budou svědčit o opaku, že Dobrá Prozířetelnost Boží se o mne stará, jako by nic jiného kromě mě na světě neexistovalo. 10. Právě dnes se nebudu bát a hlavně nebudu mít strach ocenit to, co je krásné, a věřit v dobrotu. To, že mám konat dobro dvanáct hodin, mi nemůže sebrat odvalu vzhledem k pomýšlení, že bych je musel konat celý svůj život.“ Tak do toho!

Koláž: mimi

zákona projednávat v poslední říjnový den. Modlete se! **Ale neztraťte pokoj, protože to je ďáblová taktika**. – Už papež Jan XXIII. sepsal tzv. Desatero klidu. Nechte se inspirovat: „1. Právě dnes se pokusím žít den výhradně bez pokušení vyřešit svůj celoživotní problém. 2. Právě dnes se budu starat víc o to, jak vypadá mé vlastní chování: Nikoho nebudu kritizovat a nebudu od nikoho vyžadovat přímost či ukázněnost kromě sebe samotného. 3. **Právě dnes budu šťasten**

z **jistoty, že jsem byl stvořen pro blaho, a to ne pouze na onom světě, ale stejně tak i na tomto**. 4. Právě dnes se přizpůsobím okolnostem bez toho, že bych si nárokoval, aby se okolnosti podřídily mým přáním. 5. Právě dnes zasvětim 10 minut dobrému čtení mysle na to, že jako je pokrm potřebný pro život těla, tak je četba pokrmem potřebným pro život duše. 6. Právě dnes udělám dobrý skutek a nebudu o něm nikomu říkat. 7. Právě dnes udělám alespoň jednu věc, kterou se mi nechce dělat, a jestliže mě někdo urazil, pokusím se, aby se o tom nikdo nedozvěděl. 8. **Právě dnes sestavím podrobný program svého dne, možná jej celý nesplním, ale sepíšu si jej, a uchráním se tak od dvou kalamit – uspěchanosti a nerozhodnosti**. 9. Právě dnes budu pevně věřit, i když okolnosti budou svědčit o opaku, že Dobrá Prozířetelnost Boží se o mne stará, jako by nic jiného kromě mě na světě neexistovalo. 10. Právě dnes se nebudu bát a hlavně nebudu mít strach ocenit to, co je krásné, a věřit v dobrotu. To, že mám konat dobro dvanáct hodin, mi nemůže sebrat odvalu vzhledem k pomýšlení, že bych je musel konat celý svůj život.“ Tak do toho!

-zd-

14. 10. Ne	28. neděle v mezidobí Mdr 7,7–11, Žl 90, Žid 4,12–13, Mk 10,17–30
15. 10. Po	Památka sv. Terezie od Ježíše, panna a učitelky církve Gal 4,22–24.26–27.31 – 5,1, Žl 113, Lk 11,29–32
16. 10. Út	sv. Hedvika, řeholnice Gal 5,1–6, Žl 119, Lk 11,37–41
17. 10. St	Památka sv. Ignáce Antiochijského, biskupa a mučedníka Gal 5,18–25, Žl 1, Lk 11,42–46
18. 10. Čt	Svátek sv. Lukáše, evangelisty 2Tim 4,9–17b, Žl 145, Lk 10,1–9
19. 10. Pá	sv. Pavel od Kříže, kněz Ef 1,11–14, Žl 33, Lk 12,1–7
20. 10. So	sv. Irena Ef 1,15–23, Žl 8, Lk 12,8–12

21. 10. Ne	29. neděle v mezidobí (Den modliteb za misie) Iz 53,10–11, Žl 33, Žid 4,14–16, Mk 10,35–45
22. 10. Po	sv. Marie Salome Ef 2,1–10, Žl 100, Lk 12,13–21
23. 10. Út	sv. Jan Kapistránský, kněz Ef 2,12–22, Žl 85, Lk 12,35–38
24. 10. St	sv. Antonín Maria Klaret, biskup Ef 3,2–12, Iz 12,2–6, Lk 12,39–48
25. 10. Čt	sv. Kryšpín, mučedník Ef 3,14–21, Žl 33, Lk 12,49–53
26. 10. Pá	sv. Rustik, biskup Ef 4,1–6, Žl 24, Lk 12,54–59
27. 10. So	sv. Frumencius, biskup Ef 4,7–16, Žl 122, Lk 13,1–9

Res Claritatis MONITOR – publicistický třináctideník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Bc. Mária Pešeková, fr. Cyprián Suchánek OP, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.

